

G E S T I Ó E M P R E S A R I A L

Capital humà... malaltís?

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

Consulting Barcelona Economia

Transcorregut el primer mes del nou any, s'acaben de publicar les dades del mercat de treball corresponents al darrer trimestre del 2002. La taxa d'atur a Catalunya ja s'apropa perillosament al 10%, no gaire lluny de la mitjana espanyola, que ja se'n va cap al 12%; s'hi apropa perquè l'increment del nombre d'aturats al nostre país al llarg de l'any 2002 ha estat superior respecte al de l'Estat. És un símptoma més de la recessió que arrosseguem.

Quasi simultàniament, coincidint amb la cloenda del VI Congrés Nacional de Psiquiatria, celebrat a Barcelona, apareixien dades i estimacions del tipus següent: un de cada quatre pacients que visiten els centres d'assistència primària presenten problemes relacionats amb la salut mental, amb un predomini de l'estrès i de les depressions; un de cada vint de nosaltres té trastorns mentals greus i un nombre tres vegades superior està afectat per altres de més lleus; com deia el més ampli estudi epidemiològic realitzat a escala europea, un de cada tres europeus està cridat a tenir un trastorn mental al llarg de la vida, només una quarta part dels quals rebrà el tractament adequat.

Tot i que les xifres sorprenen, només cal passejar pels carrers cèntrics de qualsevol ciutat catalana per adonar-se que a molts dels que treballen sembla que

els falten hores o que els sobra feina, reaccionen amb enuig davant de qualsevol contrarietat per petita que sigui i, en definitiva, tenen els nervis a flor de pell... La majoria dels aturats -i les seves famílies-, per la seva banda, sense haver buscat la nova situació i, en molts casos, sense acabar d'entendre'n les raons, presenten motius, sobretot si pertanyen als col·lectius amb més dificultat de col·locació (joves, dones, majors de 45 anys...) per deixar-se caure, si no en les drogues o la ludopatia, en depressions greus o en l'ansietat, totes elles malalties anomenades emergents pels psiquiatres congressistes.

Mentrestant, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya considera el suïcidi d'una metgessa com un accident de treball, les denúncies per assetjament moral -*mobbing*- a la feina es multipliquen i l'Ajuntament de Barcelona, arran d'una d'elles, es proposa revisar l'organització dels seus set-cents centres de treball durant aquest any per tal de fer-hi front... Segons algunes fonts, un 5% dels assalariats catalans podrien estar patint *mobbing*, percentatge superior al 3,5% dels europeus que el patien a co-

mençaments dels anys 80, segons estimava Leymann, un dels seus primers investigadors.

Ja fa uns quants anys que Peter Drucker i altres gurus del *management* van proclamar la hipotètica victòria dels anomenats treballadors del coneixement sobre els perfils tradicionals de l'obrer manual i reivindicatiu i de l'administratiu buròcrata i funcional.

Tot seguit, les grans empreses, encapçalades per les multinacionals, van escriure, amb belles paraules i cobertes llampants, els seus principis filosòfics, entre els quals, a més de la consideració lògica amb què es tractava l'accionista i el client, afegien els empleats com un capital d'un valor inestimable pel bé del negoci.

Però alguna cosa no deu acabar de funcionar. Aquells que treballen -simples empleats i directius- ja s'han adonat que es juguen la feina cada dia i que s'ha acabat l'ocupació per tota la vida. Esclar que no tenen totes les variables sota control; la majoria dels factors es mouen en els despatxos de l'alta direcció o, fins i tot, de més enllà de l'Ebre, dels Pirineus o de l'Atlàntic.

La inseguretat del present o la impotència per preveure el propi destí professional no són les millors condicions per tenir un capital humà competitiu, sinó més aviat malaltís.